

אמר עזמות...

ואם תרצו לדעת, רבותי, האיך עושים
 „ביוזם“ עכשיו בארצנו הברוכה וכיצד מסדרים
 אצלנו „עסק“ גדול של שלושה-ארבעת אלפים
 לאיי ב... עשרים גרוש, אספרה לכם
 בקצרה, כדרכי, מעשה שהיה לפני ימים מועטים,
 ונוכחתם לדעת מה היא תל-אביב. וכמה כחה גדול
 בשבוע זה נפגשתי בתיא ביהודי אחד חוש
 מעולי פולין, יהודי בעל צורה ובעל אצטלה נאה,
 שהכרתי לפני חדש או שנים מיד אחר רדתו מהאי-
 ניה „אדריה“ בחיפה (היה אז ים סוער ביפו)
 ושנסעתי עמו ברכבת דרך ראס-אל-עין לת"א.
 אנכי שיחתנו אז נודע לי מסו כי נשארו לו בכיבו
 כמה מאות זלוטות למחיתו ולמחית ביתו למשך
 חדשים אחדים—ואח"כ, הוא אומר, ססתמא יעזר
 השם ויקרה לפניו כאן דבר לרווחתו ולישועתו...
 העיקר הוא—כטחון!

— ומה מעשיך, רבי יהודי, כיוסף שאלתיו.
 — ברוך השם!—ענה לי היהודי בהרחבת הדעת
 —הלוואי על כל ישראל!... איני מתחרט כל עיקר,
 שבאתי הנה לת"א...
 ומתוך דיבורו ניכר, שהוא „מאכסוט“ ונהנה
 מעצמו.

— מה? כלום זכית בנוהל הגדול? — שאלתיו
 שוב—את מאתים האלף?...
 — לא, אבל אני עכשיו מנהל עסק גדול
 של שלושה-ארבעת אלפים פונט, שיסדתי בעש-
 רים גרוש!

* * *

בשראה על פני סימן-השאלה, משכני את-
 גיו לבית משתה של קמה אשר ברחוב אלנבי, ישב

ני ליד אחד השלחנות הקטנים וזימן בקול רם
 שתי כוסות גדולות של בירה בהירה המכוסה קצה
 לכן עם קערית מלאה „טשיפ-טשיפ“ של בולבסין
 דקין ומטוגנים, הנגרסים בין השנים ויפים לשתי
 הבירה.

— כוא ואספר לך, ר' עזמות, הוא פותח ואו-
 מר—את כל הענין, דברים כהויתם, ושמעת אין
 מעשי אלוהינו.

ולאחר שדפקנו את שתי הכוסות המלאות זו
 אל זו, המשיך ואמר:

— ראשית חכמה, צריך שכל יהודי בארץ יהיו
 לו עשרים גרוש מוזמנים בכיסו... לשם מה? —
 אתה שואל—הט אזניך ושמע! נטלתי 20 גרוש
 בידי והלכתי ישר לבית המערכת של העתון התל-
 אביבי ומסרתי להם מודעה בזה הלשון:

הזדמנות מצוינה!
לעסק חשוב ממדרגה ראשונה
 דרושים פקידים אלה:
 נזכר אחראי,
 מנהל-חשבונות מנוסה,
 מזכיר ראשי, יודע שפות,
 עם המלצות טובות.
 בהצעות ממשיות לפנות בכתב:
 תל-אביב, ת.ד. ... בשביל ל. צ.
 — הבקשות תשמרנה בחשאיות נמורה! —

למחרתו, לאחר שהופיעה מודעה רבתי זו
 בעמוד א' ונתפרסם ברבים ע"ד משרות
 פנויות, פגשני מכרי בעל-התיבה של הדאר

בידים מלאות, תבילה שלמה של מכתבים מרובעים
 וארוכים (נוסת אמריקה), בלא גוזמא — עשרים
 מכתבים בבת אחת!

ישבתי אל שלחני במשרדו של מכרי הלז ופ-
 תחתי במהירות את „הדואר“ שלי: מנין שלם של
 גזברים אחראים ובלתי-אחראים, חצי תריסר של
 בוכהאלטרים וקנים וצעירים, ותריסר שלם של
 מזכירים ומזכירות וקורספונדנטים בכל הלשונות
 עם מכתבי המלצה, רפרנצים בלע"ז, מבנקים,
 מוסדות, מנהלים וסתם „מאכערס“, וכולם מספ-
 רים את כל ה„ביאוגרפיה“ שלהם ואת כל כבודם
 וגדולתם לפנים—ובעיקר, היו רמזים בולטינג,
 שיכניסו גם קצת כסף, בשעת הצורך, לשם ערי-
 בת...

ממכתב אחד הכתוב במכונה אנגלית, שריח
 הבושם נרף הימנו, נפלה תמונת בחורה אמריקאית
 קנדידטית בלונדינית לקצרנות...

בקצור—מספר לי היהודי שלי—ישבתי וב-
 ררתי לי את המכתבים שריח המזוהה מני
 נודף מהם... כי אין מומחה גדול כמוני לתהות על
 כיסו של אדם ולראות אם יש בו ממש... לא הה-
 מציתי את השעה, לקחתי מעל שלחן בעל המשרד
 כמה גליונות ניר בלי פירמה ושלחתי תשובה לבעי-
 לי המכתבים ה„ממשיים“... קבעתי לכאן"א מהם
 מועד במקומות ובזמנים שונים, כמובן, לכל תשלט
 חלילה עינא-בישא—מי למלון פלטין ומי לסן-
 דימו (כותבי אנגלית...), לא בשעה אחת ולא ביום
 אחד כי אם זה לפני הצהרים וזו אחר חצות —
 לסירוגין, הכל כפי ערכו ומכתבו...

* * *

ועכשיו, עזמות יקר—הוסיף המדבר כי
 בטחנו בין שיניו את ה„טשיפ-טשיפ“ מתוך הצו-
 חת—עכשיו, החלה הסדרה של קבלת האורחים,

כגומר הקנדידטים...
 אח"צ ישבתי לי במלון, בחדר ההמתנה, אל
 שלחן קטן וקראתי, כביכול, את העתון, ובשעה
 הקבועה, שלש ומחצה בדיוק, הופיע יהודי בעל
 זקן קצר, מהודר ולבן, ספק 50 ספק 70 שנה, נכנס
 ברטט ומחזה שלש קידות לפני כלפני מנהל הנותן
 משרות... „שלום!“ הכרת פניו ענתה בו כי הוא
 הולך בטל וקנדידט לגזברות...

— כבוד... הוא מגמגם—בטח ראה את התעודות
 שלי... אל יביט אדוני אל הניל... בני הוא מנהל
 של קרן היסוד בחו"ל. הארון או—ן מכיר אותי
 היטב מיקטרינוסלב... בטח קרא את הרקומנדציה
 שלו...

— כן, עניתי לו, קראתי הכל... אמנם, רפר-
 צים טובים.. אין מה לרבר! אבל כבודו רואה כאן
 על שלחני—שלשים מכתבים והצעות רק של
 גזברים!... גזברות, כי יודע, זוהי משרה א-ה-
 ר א י ת... זה מריח עם „ס א ו צ י ו ן“, כלו-
 מר: ערובה, וגזבר צריך לדעת את זה...

— אבל, עונה הקנדידט, הלא רמזתי בפירושי
 במכתבי שאני מוכן להכניס את כספי...

— כן, ידעתי: 500 לא"י, זוהי אמנם הצעה
 ממשית, אבל הדבר לא תלוי בי... יש לנו ועד
 ואני יכול להציע לפני הועד שלנו בישיבה הבאה,
 והוא יחליט...

— ואימתי אוכל לדעת את התשובה?
 שואל הקנדידט בספרנות.

— מי יודע? אולי אחרי עשרה ימים, ואולי
 עוד בשבוע זה!... אנו אנשים עסוקים
 מאד... ואולם לטובתו יוכל כי להכניס
 ל... את הכסף בבנק על שמו נ... בתנאי,
 כמובן, שלא נוכל להשתמש בכסף בלי הסכמתו,
 והכל שריר וקיים!...

שני היהודים הולכים אל הבנק, הקנדידט
 משלשל את המוזמנים, כמדובר, זוכה במקחו ויו-
 צא כמנצח גדול...

* * *

בשובי מהבנק — מוסיף שכני בחזמינו
 „כום שני“ של בירה—הודיע לי השוער במלון כי
 „ארון אחד“ מחכה לי בחדר. נשאתי עיני וראיתי
 לפני בדיר ארוך היושב לו בהרחבה ובפישוש רג-
 לים בתוך הכורסא כארון בבית מרתפו וקורא בע-
 תונים.

— „האללוא!“—הוא קופץ ממקומו כנגדי ומטפה
 על כתפי כאילו הוא מכיר אותי מתמול שלשום—
 אני הוא מיסטר „זקר-גדול“, הבוכהאלטר, שקרא-
 תני אליך... ובכן, דע לך, אדוני (הוא יושב ברגלו
 האחת על קצה השלחן) שאני נמרתי קומרציסקי-
 אינסטיטוט... שמשתי שבע שנים בחו"ל בבנק
 קיפעצקי, בנק פולסקי וגרבסקי וכהנתי פאר נב
 כאן בבנק סלך-אביון.

— לא חשוב, לא חשוב... עניתי לו, אין אתה
 רך ויחיד לפני... הרואה אתה את גל המכתבים
 אשר על שלחני?... כלם מבוכהאלטרים!... על
 משרה כזו יש לנו ב"ה קופצים הרבה, אלא שאנו
 מחכים...

— ולמה איפוא המרחתני אליך?—שאל הקנ-
 דיט המחוצף.

— כך, כדי לראות את זיו פניך... והעיקר, כאן
 (הוא משפשה בשתי אצבעות ידו הימנית לרמז
 על הממתקים) „הם המדברים“... הנה הכניסו לנו
 היום שני קנדידטים אחרים ב"א 500 לא"י בתור
 „קאוציון“... הכסף מופקד על שמנו, אבל בתנאי
 שלא נוכל להשתמש בו בלי הסכמת המפקיד...
 בוכהאלטרים ישנם בארץ כמו... איני רוצה לומר
 מה! יפה שעה אחת קודם!...

— כן, אבל לי יש רק בס"ה 300 לא"י ולא
 יותר?...
 — אין דבר, עונה היהודי, אחד המרבה ואחר
 הממעיט ובלבד שיכוון את רגליו עמי אל הבנק
 שלנו...

* * *

בקיצור, לאחר שחזר מהבנק ונמר עם מנ-
 הל החשבונות, נתקל על מדרגות המלון עם המוע-
 מד למזכירות, יהודי כבן ארבעים, קצר-קומה ומלא
 ערמה, עומד על קצה בהונותיו כדי שיראה יתד
 נבוה...

הציג את עצמו כקורספונדנט „פאר-אכסלנס“
 המנוסה בעברית, אנגלית, צרפתית, ודייטש ואין
 צריך לומר: פו-פולסקי, פא-רוסקי וגם קצת ער-
 בית...

— נו, ואספרנטי אתה יודע?
 נתבלבל הקטן קצת ולא הבין:

— לצערי לא... לא חשבתי שיש כאן צורך
 ברבר.

— אין דבר... אבל, הלא ידעת, חביבי, שמזכיר
 רות—זהו המפתח של העסק... כל הסודות
 נתונים בתוך ידך... זוהי, סבין אתה, משרה
 אחרת הדורשת ס...

— „ס א ו צ י ו ן!“ — חטף הקטן ואמר כדי
 להראות על רוב בקיאותו בעסקים—מהיכא תיתי!
 ארבע מאות שקל ביני ובינך מה הם?... אבל, מה
 מכה הבטוחות?...

— מה פירוש „בטוחות“? הן אמנם הכסף שלך
 רשום על שמנו אבל בתנאי מפורש שא"א יכולים
 להשתמש בו בלי הסכמתך... והשנית, רוצים נס
 אנו להבטיח את עצמנו ע"י ה„קאוציון“ שלך.
 שמה יבחר הועד שלנו כמזכיר אחר גרוע, ואתה
 (סוף כעמוד ז')